

مدیریت ورزشی _ بهار ۱۳۹۸
دوره ۱۱، شماره ۱، ص: ۷۵ - ۵۹
تاریخ دریافت: ۱۷ / ۰۹ / ۹۴
تاریخ پذیرش: ۲۳ / ۰۱ / ۹۵

تبیین دیپلماسی ورزشی با استفاده از الگوی پارادایمی: مطالعه‌ای کیفی

محمدحسن پیمان فر*^۱ - علیرضا الهی^۲ - سیدمحمد کاظم سجادیپور^۳ - مهرزاد حمیدی^۴
۱. استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران. ۲. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران. ۳. استاد علوم سیاسی، دانشکده روابط بین‌الملل وزارت امور خارجه، تهران، ایران. ۴. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

چکیده

دیپلماسی ورزش پدیده جدیدی است که به دنبال افزایش تعامل برای باز کردن افق‌ها و دیدگاه‌های جدید و کمک به درک فرهنگ بین مردم جهان است. در این پژوهش که از نوع مطالعات کیفی است و با رویکرد تئوری انجام گرفته است، به تبیین جوانب مختلف پدیده دیپلماسی ورزشی پرداخته شد. جامعه پژوهش شامل صاحب‌نظران و مدیران این حوزه در تئوری و عمل بود که در بین آنها نمونه پژوهش به شکل هدفمند و غیرتصادفی و در برخی موارد گلوله‌برفی انتخاب شدند. پس از مطالعه مبانی نظری، ۱۸ مصاحبه عمیق، همزمان تحلیل و کدگذاری شدند. نتایج کدگذاری باز، محوری و انتخابی حاکی از شناسایی ۱۶۵ کد باز، ۱۴ مقوله و ۶۰ مفهوم بود. مقوله‌ها براساس الگوی پارادایمی استراس و کوربین در محورهای شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردهای کنش و واکنش و پیامدها قرار گرفتند. نتایج پژوهش حاکی از آن است که برنامه‌محوری و شناخت دیپلماسی ورزشی پیامدهای عمده‌ای در توسعه جامعه‌شناسی سیاسی، سیاست خارجی و توسعه ورزش کشورها در ابعاد مختلف در بر خواهد داشت.

واژه‌های کلیدی

توسعه ورزش، دیپلماسی عمومی، دیپلماسی ورزشی، سیاست خارجی، نظریه داده‌بنیاد.

مقدمه

اگر دیپلماسی را «فن مدیریت تعامل با جهان خارج» توسط دولت‌ها بدانیم، ابزارها و سازوکارهای متعددی برای اعمال این مدیریت می‌توان به کار گرفت (۲۲). یکی از این ابزارها دیپلماسی ورزشی است. با استفاده از این ابزار سیاستمداران و دولتمردان دنیا با استفاده از افراد ورزشی و رویدادهای ورزشی در پی ایجاد تصویر مطلوبی از کشور خود در بین سازمان‌ها و دولت‌های کشورهای دیگرند (۲۷). امروز ورزش جنبه مهمی از نفوذ سیاسی دولت‌ها شده است (۲۰). برگ اسگارد، هولی هان، دلند و رامت‌ودت^۱ (۲۰۰۷) بیان می‌کنند افزایش برجستگی و برتری ورزش برای دولت‌ها و اهداف سیاسی گوناگون آنها به لحاظ جنبه با اهمیت فرهنگی و اجتماعی ورزش است (۷). در این زمینه مورای (۲۰۱۲) عقیده دارد دیپلماسی ورزشی به‌عنوان نوشدارو از طرف دولتمردان حمایت می‌شود، چراکه ابزاری دیپلماتیک است که می‌تواند انزوا را کاهش دهد و ثبات و امنیت را برای کشور به ارمغان آورد (۲۷) و از سوی دیگر، مسائل و مشکلات غیرورزشی را حل و آسایش اجتماعی را فراهم می‌کند (۱۹).

به‌عنوان مصداق تأثیر ورزش بر دیپلماسی می‌توان به توقف جنگ‌های نظامی بین دولت‌های شهر یونان، پیش از برگزاری بازی‌های المپیک باستان برای برگزاری بازی‌ها در صلح کامل اشاره کرد. بر همین مبنا پیگمن^۲ (۲۰۱۴) بیان می‌کند رقابت‌های بین‌المللی ورزشی حداقل از المپاد باستان یک نقش دیپلماسی را در برداشته است (۲۹). در مطالعه‌ای دیگر دنوز^۳ (۲۰۱۴) در بررسی رابطه ورزش و دیپلماسی عمومی بیان می‌کند که ورزش قرن‌ها بخش مهمی از جامعه بوده و روابط بین ورزش و سیاست و به‌ویژه دیپلماسی به معنای واقعی کلمه باستانی است (۹). اقدام هیتلر در سال ۱۹۳۶ در هرچه باشکوه‌تر برگزار شدن مسابقات، تا بتواند بستری برای تبلیغ حزب سیاسی خود فراهم کند (۱۲)، ارتباطات بین دو ملت و دولت و توسعه سیاست خارجی آنها مثل دیپلماسی پینگ‌پنگ برای رابطه آمریکا و چین یا مسابقات کشتی و فوتبالی که در زمان دولت خاتمی بین ایران و آمریکا برگزار شد (۱۵)، همه حاکی از استفاده دیپلماسی ورزشی است.

اینکه چرا دولت‌ها امروزه به استفاده از ورزش در حوزه دیپلماسی علاقه‌مندند، دلایل مختلفی دارد. برگس گارد و همکاران (۲۰۰۷) بیان داشتند که دولت‌ها به سه علت ورزش را به‌عنوان یک فعالیت

1. Sport Diplomacy
2. Bergsgard, Houlihan, Mangset, dland, Rommetvedt
3. Pigman
4. Deos

اجتماعی - اقتصادی مدنظر قرار می‌دهند: اول اینکه ورزش ابزار فرهنگی قوی برای ملت‌های توسعه‌یافته است که توسط رسانه‌ها و موفقیت‌های ملی توجه‌ها را به خود جلب می‌کند؛ دوم، ورزش ابزاری است که می‌تواند اهداف غیرورزشی دولت‌ها همچون نمایش قدرت سیاسی، بهبود توسعه اقتصادی، و احیای اماکن شهری را برآورده کند؛ سوم اینکه ورزش مقوله‌ای چندبعدی است که تنها یک خدمت عمومی نیست، بلکه جنبه مهمی از فراهم کردن آسایش و رفاه اجتماعی همراه با فعالیت‌های اقتصادی است (۷).

استفاده از ورزش، ساختار و تشکیلات اقتصادی مناسبی را برای کشورها به‌دنبال دارد. امروزه به‌دلیل ارزش زیاد تبلیغاتی و برد جهانی ورزش برگزار می‌شود، مسابقات جهانی برای کشور و منطقه میزبان، منافع بزرگ اقتصادی - از طریق ورود توریست، آگهی‌های تبلیغاتی تجاری، ورود اسپانسرها به صحنه ورزش را به‌همراه دارد. واضح است که میزبانی یک رویداد بزرگ ورزشی چه فواید اقتصادی را می‌تواند برای کشور میزبان به ارمغان آورد. در این زمینه براساس تحقیقات آندرف (۲۰۰۰) سالانه حدود ۹۵ درصد میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی تنها در ۳۰ کشور پیشرفته و تنها ۵ درصد باقیمانده در کشورهای در حال توسعه انجام می‌گیرد (۴). جدا از مقوله اقتصاد، دیپلماسی ورزشی کارکردهای دیگری هم دارد. هورن و همکاران (۲۰۱۳) بیان می‌کنند انگیزه دولت‌ها برای سرمایه‌گذاری در ورزش اغلب در انگیزه‌های داخلی و دیپلماتیک نهفته است. در میان انگیزه‌های داخلی بازسازی شهری، ملت‌سازی، یکپارچه‌سازی اجتماعی و کنترل اجتماعی و انگیزه‌های دیپلماتیک شامل ابراز حمایت یا نارضایتی از اقدامات برخی کشورهای دیگر، ایجاد تصویر مطلوب و روابط دیپلماتیک مناسب را دنبال می‌کنند (۱۸). ساهین، ینل و کلاوگلو (۲۰۱۰) در بررسی اهمیت ورزش در ایجاد هویت ملی نشان دادند ورزش نقش‌های گوناگونی در ملی‌گرایی بازی می‌کند، از جمله توسعه دولت‌ها، ایجاد رقابت ملی، تقویت ملی‌گرایی آمیخته با سیاست، ایجاد طبقات اجتماعی و هویت‌های ملی، تقویت میهن‌پرستی به‌وسیله تعریف مفاهیم ورزش ملی، شناساندن ملیت در عرصه بین‌المللی، ایجاد آگاهی‌های ملی، غرور و وحدت ملی (۳۲).

آنچه بیش از همه در عرصه دیپلماسی ورزشی خودنمایی می‌کند، سیاستگذاری در زمینه روابط بین کشورها در سراسر دنیا است. روابط بین‌الملل همچون دیگر علوم اجتماعی به جوامع شناختی تقسیم شمی شود که گستره فهمی از ساختار و پویایی نظام بین‌الملل را فراهم می‌کند و ورزش بخش مهمی از

-
1. public service
  2. Andreff
  3. Sahin, Yenal, oo kklöguu

این جوامع شناختی در نظام بین‌الملل است (۲۴). مطالعه ادبیات موضوع بیانگر اهمیت و نقش مهم دیپلماسی ورزش در عرصه روابط بین‌الملل و دیپلماسی است. اما آنچه به نظر می‌رسد کمتر به آن پرداخته شده، پدیده‌شناسی دیپلماسی ورزشی است، چراکه برخی پژوهشگران در این زمینه بر مبهم بودن دیپلماسی ورزشی در قرن بیست‌ویکم صحنه گذاشته‌اند. مورای (۲۰۱۳) بیان می‌کند که ورزش به‌طور عجیبی زیر پرچم دیپلماسی عمومی قرار گرفته است که برای بهره‌گیری از انواع کانال‌های عمودی، افقی، کانال‌های جمعی و شبکه‌ای دیپلماسی ورزش در قرن بیست‌ویکم باید از زیر پرچم عمومی حذف شود و به‌طور شایسته‌ای بودجه‌بندی و توسعه داده شود (۲۸).

آنچه به‌اجمال بیان شد، ضرورت و اهمیت دیپلماسی ورزش بود که نشان می‌دهد این پدیده نیازمند بررسی پارامترها و مفهوم‌شناسی آن به‌منظور بهره‌وری بهتر است. گلیسر و کوربین (۱۹۶۷) ابزار تحلیل پارادایم را در سه بخش شرایط، کنش و کنش متقابل^۲ و پیامدها^۳ برای درک و راهنمای تحلیل پدیده مورد مطالعه معرفی کردند (۳۴). ل در این مطالعه سعی بر آن است تا با استفاده از پارادایم پژوهش کیفی به این پرسش پاسخ داده شود که مفروضات و پارامترهای دیپلماسی ورزش چیست؟

روش‌شناسی پژوهش

آنچه روش پژوهش را مشخص می‌کند، هدف پژوهش است. هدف پژوهش حاضر تبیین پدیده دیپلماسی ورزشی است. از این‌رو بهترین روش مطالعه کیفی اکتشافی است. راهبرد پژوهش کیفی، خود شامل روش‌های مختلفی است. در این پژوهش، روش نظریه داده‌بنیاد (گردند تئوری) مدنظر قرار گرفت. نظریه حاصل از اجرای چنین روش پژوهشی یک نظریه فرایندی است (۶) که با استفاده از شیوه‌های منظم گردآوری داده‌ها، به تشخیص مقوله‌ها، مضمون‌ها و برقراری رابطه میان مقوله‌ها پرداخته می‌شود. در پژوهش حاضر به شرح زیر به پرسش پژوهش پاسخ داده شد.

در ابتدا و پس از مطالعه منابع نظری و پیشینه موجود راهنمای مصاحبه تهیه شد. در ادامه به مصاحبه‌های باز و نیمه‌باز با صاحب‌نظران این حوزه پرداخته شد. جامعه مصاحبه‌شوندگان شامل استادان دانشگاهی و صاحب‌نظران حوزه دیپلماسی، روابط بین‌الملل، سیاست خارجی، اقتصاد، مدیریت ورزشی و

1. Condition
2. Action/Interaction
3. Consequences
4. Grounded Theory

جامعه‌شناسی و همچنین مدیران در سطح معاون وزیر، رئیس فدراسیون و مشاور وزیر بود. روش نمونه‌گیری در تئوری داده‌بنیاد، روش نمونه‌گیری نظری است و این نمونه‌گیری تا جایی ادامه می‌یابد که به اشباع نظری^۱ برسد؛ مرحله‌ای که در این مطالعه با ۱۸ مصاحبه عمیق^۲ حاصل شد.^۳

روش تحلیل در نظریه داده‌بنیاد از طریق کدگذاری است که دارای سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری^۴ و کدگذاری انتخابی^۵ است.

کدگذاری باز نخستین مرحله کدگذاری محسوب می‌شود. در کدگذاری باز پژوهشگر با ذهنی باز به نام‌گذاری مفاهیم می‌پردازد. در این مرحله پژوهشگران با مرور داده‌ها تلاش کردند تا مفاهیم مستتر در داده‌ها را بازشناسند و مقوله‌های اصلی و فرعی را مشخص کردند. در مرحله بعد که کدگذاری محوری نامیده می‌شود، پژوهشگران مقوله‌های اصلی کدگذاری باز را انتخاب و آنها را در مرکز فرایند بررسی کردند. سپس سایر مقوله‌ها را به آن مرتبط ساختند. در آخرین مرحله از کدگذاری به دلیل اینکه اجزای اصلی نظریه یا فرایند پیشنهادی خود را نشان می‌دهد، پژوهشگر براساس این اجزای نوظهور در کار کدگذاری گزیده‌تر عمل می‌کند. وظیفه بعدی پژوهشگران دسته‌بندی و مقایسه مفاهیم استخراج شده از عمق داده‌ها بود، که در این مرحله نظرها و مفاهیم در طبقه‌های یکسان قرار گرفتند و در الگوی پارادایم رابطه‌های آنها ارائه شد.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش حاضر در مراحل کدگذاری شامل ۱۶۵ کد باز، ۶۰ مفهوم و ۱۴ مقوله در ابعاد الگوی پارادایمی بود (جدول ۱ تا ۵ و شکل ۱).

در این مطالعه شرایط علی به حوادث و وقایعی اشاره دارد که به وقوع یا توسعه دیپلماسی ورزش منجر می‌شود. همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، مقوله‌های تغییرات محیط جهانی و پتانسیل‌های بالقوه ورزش با دربرداشتن ۱۳ مفهوم یا نشانه به‌عنوان عوامل علی توسعه دیپلماسی ورزشی شناسایی شده‌اند.

1. Theoretical Saturation

2. In-Depth Interview

۳. با توجه به حضور نویسنده مسئول در بیست‌ودومین دوره یک‌ماهه مطالعات المپیک در المپیا (۲۰۱۵)، ۴ مصاحبه با ۴ نفر از استادان دانشگاه‌های اتریش، آلمان، آمریکا و یونان انجام گرفت.

4. Open coding

5. Axial coding

6. Selective coding

جدول ۱. مفاهیم و مقوله‌های مرتبط با شرایط علی

مفاهیم	مقوله‌ها	محور
کاهش نقش انحصاری دولت‌ها انقلاب در فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی افزایش تأثیر افکار عمومی در توسعه روابط بین‌الملل تسهیل تردد و حمل‌ونقل در دنیا افزایش نقش نهادها و کنشگران غیردولتی تولید مبانی نظری در حوزه قدرت نرم در مراکز علمی	تغییرات محیط جهانی	شرایط علی
جهانی شدن ورزش جانمایی برای فعالیت‌های دیپلماتیک اثربخشی بالا در برابر کارایی بهینه محبوبیت ورزش در همه فرهنگ‌ها و قومیت‌ها پتانسیل بالا برای هویت‌سازی تبدیل ورزش به‌عنوان یک صنعت و فعال در حوزه اقتصادی افزایش روزافزون قدرت و جذابیت رویدادهای ورزشی بین‌المللی	پتانسیل بالقوه ورزش	

در جدول ۲ به مفاهیم و مقوله‌های شرایط زمینه‌ای پرداخته شده است. شرایط زمینه‌ای بیانگر مجموعه خاصی از ویژگی‌های دیپلماسی ورزشی است که شرایط توسعه را فراهم می‌آورد. جدول ۲ مقوله‌ها و مفاهیم زمینه‌سازی توسعه دیپلماسی ورزشی را نشان می‌دهد. ۱۳ مفهومی که در ۳ مقوله سازمان متولی، جامعه هدف و مدیریت اخبار و اطلاعات دسته‌بندی شده‌اند.

جدول ۲. مفاهیم و مقوله‌های مرتبط با شرایط زمینه‌ای

مفاهیم	مقوله‌ها	محور
فعال در حوزه روابط بین‌الملل و دیپلماسی ورزشی ارتباط منسجم با دیگر نهادها و سازمان‌های ذی‌نفع دولتی و غیردولتی برخوردار از حمایت و پشتیبانی دستگاه دیپلماسی پرورش دیپلمات ورزشی عقاید مذهبی	سازمان متولی	
شناخت ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شناخت وضعیت اقتصادی وابستگی‌های فکری و سیاسی	جامعه هدف	شرایط زمینه‌ای
شناخت ادراکات آنها تصویر مناسب در حوزه‌های سیاست، مذهب، اقتصاد و ورزش رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی مدیریت ارتباطی موضوعات به‌صورت روزانه متقاعدسازی سازمان‌های حکومتی و مخاطبان غیردولتی	مدیریت اخبار و اطلاعات	

شرایط مداخله‌گر دیگر محوری است که در الگوی پارادایمی ارائه شده است. این محور به عواملی چون فضا، زمان، مکان و ... به‌عنوان تسهیل‌گر یا محدودکننده راهبردها مدنظر قرار می‌گیرد.

جدول ۳. مفاهیم و مقوله‌های مرتبط با شرایط مداخله‌گر

محور	مقوله‌ها	مفاهیم
	سیاست‌ها و برنامه‌ها	همسو بودن ارزش‌ها و هنجارها با جامعه جهانی سیاستگذاری و برنامه‌ریزی دقیق ایجاد ساختار مناسب داشتن افق بلندمدت
	فرهنگ سازی	آداب میزبانی و میهمانی مراسم‌ها و برنامه‌های مذهبی و فرهنگی زبان، ارزش‌ها و هنجارهای محلی
شرایط مداخله‌گر	ابزارها	سازمان‌های ملی و بین‌المللی ورزشی رخدادهای بین‌المللی ورزشی کرسی‌های بین‌المللی دانشکده‌های علوم ورزشی و علوم سیاسی افراد ورزشی (ورزشکار، مربی و مدیر) دستورالعمل‌ها و تفاهم‌نامه‌های بین‌المللی

جدول ۳ بیانگر مفاهیم و نشانه‌های شرایط مداخله‌گر در زمینه دیپلماسی ورزشی است. در این پژوهش حاصل مصاحبه‌های کیفی سه مقوله سیاست‌ها و برنامه‌ها (شامل ۴ مفهوم)، فرهنگ‌سازی (شامل ۳ مفهوم) ابزارها (شامل ۶ مفهوم) بود.

راهبردها مجموعه تدابیری است که برای مدیریت یا توسعه پدیده مورد پژوهش اتخاذ می‌شود. در این پژوهش، راهبردهای کنش و واکنش در قالب سه مقوله ارائه شد. راهبرد برندسازی و اعتباربخشی، راهبرد تعامل‌گرایی با جهان و راهبرد توانمندسازی ظرفیت‌ها در جدول ۴ نشان داده شده است. پیامدها، برونداد راهبردهای کنش و واکنش هستند. جدول ۵ یافته‌های پژوهش در زمینه پیامدهای توسعه دیپلماسی ورزشی است.

جدول ۴. مفاهیم و مقوله‌های راهبردهای کنش و واکنش

محور	مقوله‌ها	مفاهیم
راهبردهای کنش و واکنش	برندسازی و اعتباربخشی	افزایش برند ملی ورزشی
		تصویرسازی ارزش‌های ورزشی
		ایجاد محیط مناسب افکار عمومی
راهبردهای کنش و واکنش	تعامل‌گرایی با جهان	میزبانی رویدادهای بین‌المللی
		تبادل مربی و ورزشکار
		رویدادهای دوجانبه و چندجانبه
توانمندسازی ظرفیت‌ها	کسب مقرر سازمان‌های بین‌المللی ورزشی	برگزاری دوره‌های علمی- ورزشی مشترک
		کسب بین‌المللی کردن ورزش‌های ملی
		گسترش آگاهانه بخش خصوصی در ورزش بین‌الملل
		کسب کرسی‌های بین‌المللی

این پیامدها در قالب مقوله‌های توسعه‌ی جامعه‌شناسی سیاسی، توسعه‌ی سیاست خارجی و توسعه‌ی ورزشی ارائه شده است.

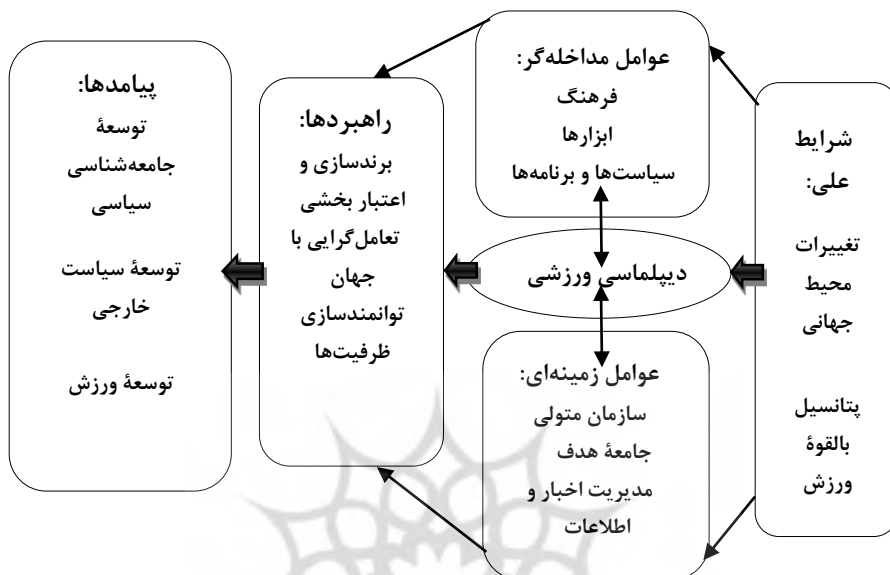
جدول ۵. مفاهیم و مقوله‌های مرتبط با پیامدها

محور	مقوله‌ها	مفاهیم
پیامدها	جامعه‌شناسی سیاسی	تقویت هویت ملی
		انسجام و همگرایی اجتماعی
		کاهش آسیب‌های اجتماعی
سیاست خارجی	زمینه‌سازی ایجاد روابط بین‌الملل	معرفی سیاست خارجی کشورها (ایدئولوژی‌ها)
		شکل‌دهی مثبت افکار عمومی
		اشتغال‌زایی
ورزشی	توسعه‌ی زیرساخت‌ها، امکانات و تجهیزات ورزشی	افزایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی
		توریست ورزشی و جذب نخبگان ورزشی

سه مرحله‌ی کدگذاری لزوماً به صورت متوالی دنبال نشده‌اند؛ به اقتضای پژوهش، محققان مابین این مراحل برای حصول به بهترین نتیجه جابه‌جا شده‌اند. در حین مراحل کدگذاری سه‌گانه، ابزار تحلیلی

پارادایم^۱ مطابق نظر استراس و کوربین استفاده شد و مقوله‌ها در درون محورها و مفاهیم و نشانه‌های انتخابی در درون مقوله‌های مدل قرار گرفتند (شکل ۱).

شکل ۱. مدل پارادایمی پدیده دیپلماسی ورزشی

بحث و نتیجه‌گیری

دیپلماسی عمومی نوین پاسخی به مقتضیات جهان جدید است که در آن مردم و کنشگران جدید جهانی نقش عمده در ساخت هنجارها و قواعد بین‌المللی ایفا می‌کنند (۳۳). در این بین، ورزش از کنشگران جدید جهانی در حوزه دیپلماسی و فعالیت‌های دیپلماتیک است. ورزش کارکردهای بی‌شماری دارد. دیپلماسی ورزشی از کارکردهای این پدیده است که از باستان تا به امروز شواهد زیادی در این زمینه وجود دارد. امضای پادشاهان یونان برای برقراری صلح در طول برگزاری بازی‌های المپیک باستان، بازی پینگ‌پنگ بین دو کشور چین و آمریکا و... حاکی از کارکرد این پدیده است. در این پژوهش که شناسایی این پدیده مدنظر بود، مصاحبه‌های کیفی - اکتشافی مدنظر قرار گرفت که نتیجه آن شناسایی چهارده مقوله در قالب محورهای الگوی پارادایمی بود.

آنچه موجب وقوع یک پدیده و لزوم توجه به آن می‌شود را شرایط علی یک پدیده می‌گوییم. شرایط علی پدیده دیپلماسی ورزشی دو عامل تعیین شد: تغییرات محیط جهانی و پتانسیل بالقوه ورزش در عرصه دیپلماسی. در عصر حاضر تحول کیفی در عرصه دیپلماتیک رخ داده است؛ تحولی که موجب شده است تا قدرت نرم جای قدرت سخت را بگیرد. تحولات عرصه بین‌المللی و قدرت گرفتن بیش‌ازپیش بازیگران غیردولتی (همچون ورزش) موجب بروز تحولاتی در چگونگی عملکرد دیپلماسی شده است. چنین تغییراتی، دیپلماسی سنتی را که بر مبنای تعامل میان دولت‌ها قرار دارد، با چالش مواجه کرده (۲۸) و کاهش نقش انحصاری دولت‌ها را در پی داشته است. کاهشی که زمینه ورود کنشگران غیردولتی را برای ورود دیپلماسی کشورها فراهم ساخته است. در این میان استراتژی سیاست خارجی کشورها نیز تحت‌الشعاع قرار گرفته است. هادیان و احدی (۱۳۹۲) بیان می‌کنند پرنگ شدن نقش بازیگران غیردولتی و افکار عمومی سبب شده تا اشکال جدیدی از دیپلماسی در کنار دیپلماسی سنتی به کار رود (۱۶). مورای (۲۰۱۲) نیز بیان می‌کند که ورزش به‌عنوان ابزار دیپلماتیک، می‌تواند انزوا را کاهش دهد و ثبات و امنیت را برای کشور به ارمغان آورد (۲۷).

از طرفی ورزش پتانسیل بالقوه‌ای برای فعالیت‌های دیپلماتیک دارد. پژوهشگران زیادی مهم‌ترین کارویژه سیاسی ورزش را کنترل و جهت‌دهی به افکار عمومی، نشان دادن چهره‌ای کارآمد از دولت و در نهایت ملت‌سازی می‌دانند (۱۰)، چراکه نقش اولیه ورزش در حوزه روابط بین‌الملل، دیپلماسی عمومی است. رونی (۲۰۱۲) بیان می‌کند شمارش مدال‌های طلا در المپیک به این علت مهم است که مشروعیت سیاسی را به‌دنبال دارد. تمایل رسانه‌ها برای پوشش اخبار رویدادهای بین‌المللی و تأثیر آن بر افکار عمومی حاکی از مؤثر بودن ورزش در عرصه سیاست و دیپلماسی است (۳۱). همان‌گونه که باینول (۲۰۰۵) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که ورزش می‌تواند به‌عنوان ابزار دیپلماتیک همچون دیپلماسی عمومی برای تأثیر بر روی عقاید مورد توجه قرار گیرد (۵). جهانی شدن ورزش به‌طور اجتناب‌ناپذیری در حال گسترش است. گیولیانوتی و رابرتسون (۲۰۰۹) در کتاب جهانی شدن و ورزش بیان می‌کنند که ورزش دیگر به سرگرمی محدود نمی‌شود، بلکه با تجارت، کسب‌وکار و سیاست آمیخته شده است (۱۴) و این

-
1. Rooney
  2. Bainvel
  3. Giulianotti & Robertson
  4. Globalization and sport

جهانی شدن نه تنها رقابت‌های بین‌المللی ورزشی را جذاب‌تر کرده است که شرایط توسعه روابط بین‌الملل را نیز فراهم ساخته است.

شرایط زمینه‌ای دیپلماسی ورزشی در این مطالعه سازمان متولی، جامعه هدف و مدیریت اخبار و اطلاعات تعیین شد. سازمان‌ها علاوه بر اینکه هدایت‌گرند، زمینه توسعه را نیز فراهم می‌کنند. سازمان متولی در زمینه دیپلماسی ورزشی در صورتی می‌تواند زمینه‌ساز موفقیت در این حوزه باشد که اول از همه فعالیت در حوزه روابط بین‌الملل و دیپلماسی را سرلوحه کار قرار دهد؛ سازمانی که بتواند با دیگر نهادها ارتباط برقرار کند و حمایت و پشتیبان دستگاه دیپلماسی را جلب کند.

از طرف دیگر جامعه هدف یا مخاطبان مدنظر است. مخاطبان دیپلماسی ورزشی نمایانگر محیطی‌اند که دیپلماسی ورزشی در آن عمل می‌شود، به طوری که شناخت مخاطبان و ادراکات آنها از کشور مجری دیپلماسی عمومی نخستین شرط پایه‌ریزی دیپلماسی موفق است (۳۷). بر این اساس این شناخت می‌تواند زمینه برنامه‌ریزی را برای دستگاه متولی بهتر فراهم کند. دیگر شرایط زمینه‌ای مدیریت اخبار و اطلاعات تعیین شد. امان (۲۰۰۵) نشان داد که رسانه‌ها موجب تغییر نگرش مردم نسبت به ورزش شده، به طوری که میزان مشارکت در ورزش طبق بررسی سال‌های ۱۹۷۰ تا ۲۰۰۲ رشد چشمگیری داشته است (۲).

دیگر مواردی که نقش میانجی در توسعه یک پدیده دارند، شرایط مداخله‌گر است. در این پژوهش شرایط مداخله‌گر شامل سیاست‌ها و برنامه‌ها، فرهنگ‌سازی و ابزارها تعیین شد. در بخش سیاست‌ها و برنامه‌ها مفاهیمی همچون ارزش‌های جهانی، ساختار، چشم‌انداز و سیاست‌گذاری مطرح شده است. ملکوتیان (۱۳۸۸) بیان می‌کند که ورزش از طریق تحکیم ارزش‌های انسانی و همبستگی ملی و افزایش مشارکت سیاسی بر سیاست تأثیر می‌نهد، البته خود نیز به‌ویژه در زمان برگزاری ورزش‌های بین‌المللی مورد استفاده قدرت‌های جهانی واقع می‌شود (۲۵). در این بین اصل بر برنامه‌ریزی صحیح است که می‌تواند حرکت این پدیده را منظم‌تر و با سرعت بیشتر دنبال کند؛ به خصوص اگر در این بین چشم‌انداز مطلوب تعیین شده باشد. از طرفی ساختار درست تخصیص منابع را در بر خواهد داشت و مسیر حرکت را هموار خواهد کرد.

مقوله دیگر بحث فرهنگی را دنبال می‌کند. در این زمینه آناس تاسووس کی^۱ و همکاران (۲۰۱۳) در پژوهشی بیان می‌کنند که دیپلماسی ورزشی در پی غلبه بر تفاوت‌های فرهنگی است و تلاش زیادی را

---

1. Anastasovski

در نزدیک کردن مردم به هم را دنبال می‌کند. تفاوت‌های فرهنگی، ارزش‌های قومیت‌ها، آداب مهمان‌نوازی از فرایندهای فرهنگ‌سازی است که می‌تواند علاوه بر نزدیک کردن مردم به هم، ارتباطات دیپلماتیک قوی‌تری را به دنبال داشته باشد (۳). می‌توان گفت که کسلر (۲۰۰۹) بر این مینا در پایان مقاله خود بیان می‌کند ایران برای جلوگیری از سرنوشت عربستان سعودی که روابط گرم دیپلماتیک با ایالات متحده بدون روابط فرهنگی معنادار برخوردار است، باید به توسعه این نوع روابط فرهنگی قوی ادامه دهد (۲۱). اما این دیپلماسی ابزارهایی دارد که می‌تواند شرایط توسعه این پدیده را تسهیل یا محدود کند. پژوهش‌های متعددی بر اهمیت رویدادهای بین‌المللی و همچنین نقش سازمان‌های ورزشی در توسعه دیپلماسی ورزشی تأکید داشته‌اند (۲۳، ۹، ۱۳). در این زمینه آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها و تفاهم‌نامه‌های ملی و بین‌المللی ابزاری مفید برای همکاری بین سازمان‌هاست.

راهبردها در پی تبیین راهکارهایی برای توسعه پدیده هستند. آنچه در این پژوهش به‌عنوان راهبردهای توسعه دیپلماسی ورزشی مدنظر صاحب‌نظران بود، شامل برندسازی و اعتباربخشی، تعامل‌گرایی با جهان و توانمندسازی ظرفیت‌ها بود. در دیپلماسی راه‌های زیادی برای افزایش برند ملی وجود دارد. دنوز (۲۰۱۴) بیان می‌کند که نیوزیلند با برگزاری مسابقات جهانی ۲۰۱۱ راگی، موفق به بالا بردن قد و قامت اوکلند به‌عنوان یک شهر بزرگ بین‌المللی، به‌عنوان یک مولد، نوآوری کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری محیط زیست، و تقویت برند ملی خود شد (۹). استفاده کشورهای از میزبانی رویدادهای بین‌المللی به همین جا ختم نمی‌شود. هولی هان و همکاران (۲۰۰۹) اشاره می‌کنند که در سطح استراتژیک ملی، مکزیک، ژاپن و کره جنوبی از میزبانی بازی‌های المپیک به‌عنوان فرصت‌هایی برای برجسته کردن تصورات از تکنولوژی مدرن و اقتصاد سازمان‌یافته استفاده کردند و بدین‌صورت اعتبار جهانی برای خود رقم زدند (۱۹). از طرفی ورزش ابزار مثبتی برای انتقال ارزش‌های سنتی است، چراکه تصویرسازی ارزش‌های هر کشور می‌تواند با ارائه ایدئولوژی آن کشور، اعتبار مضاعفی را برای آن در برداشته باشد.

تعامل‌گرایی با جهان نیز راهبرد دیگری است که می‌تواند توسعه دیپلماسی ورزشی را در پی داشته باشد. تبادل مربی و ورزشکار در این زمینه می‌تواند راهکار بلندمدتی باشد که تعاملات کشورها را با دیگر کشورها روزافزون کند، چراکه ورزشکاران، مربیان و مدیران ورزشی دیپلمات‌های دو کشورند که نقش

مهمی در عرصهٔ سیاسی بین دو کشور دارند (۲۶). ظریف و سجادیپور (۱۳۹۱) بیان می‌کنند که بی‌شک هیچ بحران و موضوع بین‌المللی را نمی‌توان بدون پیوست دیپلماسی چندجانبه بررسی کرد (۳۸). در این بین دیپلماسی چندجانبهٔ ورزشی می‌تواند برگزاری رویدادهای چندجانبه در سطح منطقه، قاره و حتی جهان را در برداشته باشد. علاوه بر آن برای تعامل‌گرایی بیشتر با جهان می‌توان به برگزاری نشست‌های علمی و اخذ مقر سازمان‌های بین‌المللی نیز اشاره کرد. تلاش برای گرفتن میزبانی مقر سازمان‌های بین‌المللی ورزشی استراتژی مهمی است که می‌تواند روابط کشور میزبان را با تمام کشورهای عضو سال‌ها حفظ کند. این سازمان‌ها نه تنها به دنبال فعالیت ورزشی‌اند که عاملی برای روابط دیپلماتیک با آن کشورها نیز می‌شوند.

دیگر مسیری که می‌توان از طریق آن دیپلماسی ورزشی را توسعه داد، توانمندسازی ظرفیت‌هاست. یکی از ظرفیت‌هایی که هر کشوری می‌تواند در دیپلماسی ورزشی از آن استفاده کند، بین‌المللی کردن ورزش ملی یا محلی کشور خود است. در این صورت می‌توان در دنیا ضمن گرفتن امتیازهای زیادی همچون مقر سازمان، سیاستگذاری‌ها و قوانین و مقررات رشته، دیپلماسی ورزشی مناسبی را برای کشور خود بنا نهاد.

از آنجا که دیپلماسی عمومی نگاه غیردولتی به مقولهٔ دیپلماسی دارد، ورود بخش خصوصی می‌تواند تأثیرات مثبتی را برای افکار عمومی در دنیا داشته باشد. از طرفی تبدیل ورزش به صنعتی درآمدزا این زمینه و انگیزه را برای بخش خصوصی فراهم ساخته است که انگیزهٔ بیشتری برای سرمایه‌گذاری در بخش ورزش داشته باشد. براوو و سیلوا (۲۰۱۳) در مطالعهٔ خود به اهمیت نقش بخش خصوصی در توسعهٔ سیاست ورزشی شیلی پرداختند و بیان کردند که استراتژی اثربخش در بخش سیاست عمومی، خصوصی‌سازی ورزشی را می‌طلبد (۸). در این زمینه می‌توان به کسب کرسی‌های بین‌المللی در سازمان‌های بین‌المللی ورزشی نیز اشاره کرد؛ کرسی‌هایی که کسب آن نیازمند پرورش و حمایت مدیران ورزشی شایسته است.

آخرین فرایند الگوی استراس و کربین به تبیین پیامدهای پدیده می‌پردازد. شاید پیامدهای دیپلماسی ورزشی محسوس باشد، اما ارائهٔ آن در قالب سه محور پیامدهای توسعهٔ جامعه‌شناسی سیاسی، توسعهٔ

سیاست خارجی و توسعه ورزشی می‌تواند نقش این پدیده را پررنگ‌تر کند. پیامدهایی که راهبردهای پژوهش با تأثیرات تعاملی شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر ایجاد می‌کند.

ورزش در درون جامعه می‌تواند هویت ملی و انسجام اجتماعی را افزایش دهد. این یافته مطالعه پژوهشگران متعددی است؛ پیامدی که دولتمردان هر کشوری برای دستیابی به آن حاضر به هر هزینه‌ای می‌شوند. هیل (۱۹۹۶) بیان می‌کند که ورزش ارزش بالقوه‌ای برای هویت‌سازی دارد، چیزی که بسیاری از رهبران سیاسی و اجتماعی کاملاً به آن آگاه بوده‌اند و در این زمینه برای دستیابی به اهداف خود از آن بهره برده‌اند (۱۷). مطالعه ساجدن و بایرنر (۱۹۹۳) نیز نشان داد ورزش در کوبا برای مشارکت در راستای تولید روحیه پسانقلابی هویت ملی و همبستگی گروهی استفاده می‌شود (۳۵). انسجام و اتحادی که کاهش آسیب‌های اجتماعی را نیز در بر خواهد داشت.

دیگر پیامد این پدیده توسعه سیاست خارجی کشورهاست. کشورها برای ایجاد ارتباطات بین‌المللی باید ایدئولوژی خود را شفاف‌سازی کنند. این شفاف‌سازی پیامد مؤثری در شکل‌دهی افکار عمومی در بر خواهد داشت. استفاده از ورزش برای توسعه سیاسی خود تصویرسازی مثبتی را از کشورها ارائه می‌دهد، چراکه ورزش ابزاری برای صلح و رقابت سالم است. آلیسون (۱۹۹۳) بیان می‌کند که ورزش بین‌المللی فرصت‌های مناسبی را برای دولت‌ها به وجود می‌آورد تا هم انواع برتری‌ها و دلوری‌های ورزشکاران خود را نشان دهند و هم ایدئولوژی‌های خاص دولت خود را ارائه دهند (۱) و این زمینه‌ای است برای توسعه روابط بین‌الملل کشورها.

به نظر می‌رسد که پیامدهای ورزشی توسعه دیپلماسی ورزشی در این بحث مغفول مانده است. مطالعه مطالب ذکرشده در بالا خود تأییدی است بر اینکه رابطه ورزش و سیاست دوطرفه است. توسعه زیرساخت‌ها، امکانات و تجهیزات ورزشی افزایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، اشتغال‌زایی، توریست ورزشی و جذب نخبگان ورزشی پیامدهایی است که دستگاه دیپلماسی ورزشی فعال می‌تواند برای هر کشوری به ارمغان آورد. پیامدی که یاماموتو (۲۰۱۲) در مطالعه خود بیان می‌کند که مفهوم توسعه از طریق ورزش به منظور بنا نهادن یک دولت بر یک فرهنگ ورزشی قوی در دستور کار دولت ژاپن قرار دارد (۳۶). مطالعات شورای اروپا که از سوی کمیسیون اروپایی در سال ۱۹۹۹ منتشر شد، نشان می‌دهد که

-
1. Hill
  2. post-revolutionary
  3. Allison
  4. Yamamoto

ورزش اثر مهمی بر GNP و استخدام و اشتغال دارد. از این رو وقتی ورزش و دیپلماسی ورزشی در سیاست کلان دولت‌ها قرار گرفت و توسعه روابط بین‌الملل از طریق ورزش دغدغه دولتمردان شد، پیامدهای ورزشی آن ظهور خواهد کرد.

در این مطالعه به بررسی و شناخت بیشتر دیپلماسی ورزشی پرداخته شد. زمینه‌های آن در قالب علت‌ها و ضرورت‌ها مشخص شد و شرایط و عوامل ایجادکننده، تسهیل‌کننده و محدودکننده پدیده نیز تبیین شد. راهبردهای کنش و واکنشی که می‌تواند پیامدهای احتمالی را برای کشور هدف در برداشته باشند نیز بیان شد. به نظر می‌رسد مقوله‌های چهارده‌گانه پژوهش و محورهای پنج‌گانه پژوهش حاضر هر یک به صورت مجزا، زمینه مطالعاتی مناسبی برای پژوهشگران آینده خواهد بود.

منابع و مآخذ

- Allison, L(1993). "The Changing Politics of Sport". Manchester: Manchester University Press, P ix- 232.
- Aman, M S(2005). "Leisure policy in New Zealand and Malaysia: a comparative study of developments in sport and physical recreation". Unpublished Ph.D. Thesis. Lincoln University, Canterbury, New Zealand <https://researcharchive.lincoln.ac.nz/handle/10182/1768?show=full>
- Anastasovski, I.,Stojanoska,T., Qazimi,A.(2013). "Sport as substitute for diplomatic activities", PESH, 2(1),p79-82.
- Andreff, W. (2000). - Sport and economic development", Play the Game,p12-16
- Bainvel S. (2005). "Sport and Politics: A study of the relationship between International Politics and Football". Linkopings University,p1-84.
- Bazargan, Abbas (2010). "An Introduction to Qualitative and Mixed Methods: Common Approaches to Behavioral Sciences". Tehran, Publication of Didar, Second Edition, p. 93 (In Persian)
- Bergsgard, N. A., Houlihan, B., Mangset, P., N_dland, S. I., Rommetvedt,H. (2007). "Sport Policy: A comparative analysis of stability and change". Oxford:Butterworth-Heinemann <https://www.elsevier.com/books/sport-policy/asle-bergsgard/978-0-7506-8364-7>
- Bravo,G ,Silva,J. (2014). "Sport policy in Chile, International Journalof Sport Policy and Politics", 6(1),p 129-142
- Deos, A. (2014). "Sport and relational public diplomacy: thecase of New Zealand and Rugby World Cup 2011", Sport in Society, 17(9), p: 1170-1186
- Eltiami nia, Reza., Mohammadi Azizabadi, Mehdi (2015). "The Subordinate and Accelerating Role of Sport in Providing Peace Between Governments" , Quarterly Journal of International Policy Studies, 22, pp. 149-179 (In Persian)

11. European Commission (1999). "Doping in Sport: Sports Economics and Statistics". <https://isis.vse.cz/auth/lide/clovek.pl?id=1079>
12. Fazeli, Habibollah (2012). "Sports and identity politics". *Political science journal*, 7 (2), pp. 174-151 (In Persian)
13. Freeth B. (2003). "Sport and politics and injustice. In *Justice for Agriculture New York*", (JAG) Open Letter Forum, 20. <http://archive.kubatana.net/html/archive/opin/030126bf.asp?sector=ARTCUL>.
14. Giulianotti, R, Robertson, R.(2009). "Globalization and sport", Blackwell Publishing, ISBN: 978-1-4051-6269-2. <http://yaleglobal.yale.edu/about/sport.jsp>
15. Goldberg, J.(2000). "Sporting Diplomacy: Boosting the Size of the Diplomatic Corps". *the Washington quarterly*, 23(4), p 63-70.
16. Hadian, N., Ahadi, M (2009). "Conceptual Position of Public Diplomacy", *Foreign Relations Journal*, 1 (3), pp. 85-119
17. Hill, C. R. (1996). "Olympic Politics: Athens to Atlanta 1896-1996", 2nd ed, Manchester: Manchester University Press, pp1-304.
18. Houlihan, B.,Zheng, J. (2014) "Small states: sport and politics at the margin", *International Journal of Sport Policy and Politics*.p1-17.
19. Houlihan, B., Bloyce, D., Smith, A. (2009). "Developing the research agenda insport policy". *International Journal of Sport Policy*, 1(1), p1-12.
20. Hoye, R., Nicholson, M.,Houlihan, B.(2009). "Sport and Policy: Issues and Analysis", Published by Elsevier Ltd, All rights reserved. <http://www.tandfebooks.com/isbn/9780080942605>
21. Kessler, D.(2009). "The ttt ceens' fff arr: Sposs and ToummmmPott-1998 United States-Iran Relations", *Stanford Journal of International Relations*, XI(1), p38-49.
22. Khani, Mohammad Hassan (2005). "Cultural Diplomacy and Its Position in Foreign Policy of Countries", *Journal of Political Science*, 2, pp. 135-148 (In Persian)
23. Li, Y.W.(2013): "Public Diplomacy Strategies of the 2008 Beijing Olympics and the 2012 London Olympics: A Comparative Study", *The International Journal of the History of Sport*.p1-13.
24. Lormmo, Roger., Toder, Adrian (2012). "Sports and International Relations", translated by: Seyyed Nasrollah Sajjadi, Tehran: Haftami Publications, p. 6 (In Persian)
25. Malakutian, Mostafa (2009). "Sport and Politics, *Political Quarterly*", Faculty of Law, Science and Political Sciences, 39 (2), p. 316-301 (In Persian)
26. Merkel U. (2008). "The Politics of Sport Diplomacy and Reunification in Divided Korea". *International Review for the Sociology of Sport*, 43,p289
27. Murray, Stuart. (2012). "The Two Halves of Sports-Diplomacy", *Diplomacy & Statecraft* 23 (3), p576-592.
28. Murray,S. (2013) "Sports diplomacy in the Australian context: A case study of the Department of Foreign Affairs and Trade", *Sports Law eJournal*, : ISSN 1836-1129. <http://epublications.bond.edu.au/slej/18>.

29. Pigman, A. (2014). "International Sport and Diplomacy's Public Dimension: Governments, Sporting Federations and the Global Audience", *Diplomacy & Statecraft*, 25(1), pp 94-114.
30. Qavam, S, A. (1388). "Principles of Foreign Policy and International Policy". Tehran: Samt, p. 153 (In Persian)
31. Rooney, P (2012). "Sport for Development and Peace: the case of Northern Ireland", *Master of Arts – Environment, Society and Development*, p 1-69. <http://www.Football4peace.eu/Downloads/Publications>
32. Şahin MY, ee nel F, oo kkoğuu T. (2010). "Sport and nation: creating national identity". *International Journal of Human Sciences*, 7(12), p44-63.
33. Sajadpour, S. M. K., Vahidi, M. (2011). "Modern Public Diplomacy: Conceptual and Operative Frameworks", *Journal of Policy*, 41 (4), pp. 77-95 (In Persian)
34. Strauss, A.L., Corbin, J.M. (2006). "Principles of Qualitative Research Method: Basic Theory, Procedures and Practices", translated by Rahmatollah Rahmatpour, Tehran: Research Institute for Human Sciences and Cultural Studies, p. 85 (In Persian)
35. Sugden, J., Bairner, A. (1993). "Sport Sect and Society", *Leicester University Press*, pp :1-160.
36. Yamamoto, M.Y. (2012). "Development of the sporting nation: sport as a strategic area of national policy in Japan", *International Journal of Sport Policy and Politics*, 4(2), p :277-296.
37. Yazdan Fam, Mahmoud (2014). "Public Diplomacy of the Islamic Republic of Iran". Tehran, Institute for Strategic Studies, p. 41 (In Persian)
38. Zarif, Mohammad Javad, Sajadpour, Seyed Mohammad Kazem (2012). "Multilateral Diplomacy, Conceptual and Functional Dynamics of Regional and International Organizations", Tehran, Department of Foreign Affairs, Faculty of International Relations, p. 10 (In Persian)

Explaining Sport Diplomacy Using a Paradigm: A Qualitative Study

1. Mohammad Hasan Peymanfar¹ - Alireza Elahi² - Seyyed Mohammad Kazem Sajjadpour³ - Mehrzad Hamidi⁴

1. Assistant Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran 2. Associate Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran 3. Professor of Politics, Faculty of International Relations, Ministry of Foreign Affairs, Tehran, Iran 4. Associate Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran

(Received: 2015/12/08; Accepted: 2016/04/11)

Abstract

Sport diplomacy is a new phenomenon that seeks to increase dialogue to open new perspectives and to help to understand the culture of the people around the world. This qualitative study used Grounded Theory and defined different aspects of sport diplomacy phenomenon. The study population consisted of experts and managers in the field of theory and practice and sample was selected by non-randomized, purposive and often snowball sampling methods. After review of the related literature, 18 in-depth interviews were analyzed and coded simultaneously. The results of open, axial and selective coding identified 165 open sources, 14 categories and 60 concepts. Categories were assigned to causal conditions, grounded conditions, intervening conditions, action/ interaction strategies and consequences based on Strauss and Corbin paradigm. The results suggested that program orientation and knowledge of sport diplomacy cover major implications in the development of political sociology, foreign policy and international sport.

Keywords

Foreign policy, grounded theory, public diplomacy, sport development, sport diplomacy.